

Delavnica: Žvižgači in varna prijava suma nepravilnosti

Žvižgač je oseba, ki se pri delu z(a) javno ali zasebno organizacijo seznanila s grožnjami ali škodo za javni interes, neetičnimi ravnanji ali kršitvami vzpostavljenih pravil in to prijavi.

Žvižgači so izjemno pomembni za družbo, saj razkrivajo kršitve na mnogih področjih: s svojimi dejanji rešujejo življenja, skrbijo za smotrno porabo javnih sredstev ali kako drugače prispevajo k dobrobiti v družbi. Kljub temu so žvižgači prepogosto tarče povračilnih ukrepov. Da bi se zaščita žvižgačev izboljšala, je bila leta 2019 sprejeta evropska Direktiva, ki vzpostavlja minimalne standarde na tem področju. Direktiva, ki prinaša nekaj pomembnih novosti, bo v naš pravni red prenesena z Zakonom o zaščiti prijaviteljev, ki bo v kratkem naredil za drugi krog javne razprave in medresorskega usklajevanja.

Namen delavnice je podrobneje predstaviti koncept žvižgaštva, njihov pomen za organizacije in širšo družbo, in prikazati, kako jih lahko zaščitimo v organizacijah, hkrati pa podati več praktičnih primerov, kako lahko žvižgači delujejo varno.

Udeleženci bodo opremljeni z znanjem o osnovnih pojmih povezanih z žvižgači, pravnimi podlagami za zaščito žvižgačev, tudi prihajajočimi, učinkovitimi načini notranjih kanalov za prijavo ter praktičnimi primeri žvižgaštva in načinov varne prijave.

Izvajalca: Transparency International Slovenia, ki žvižgačem že od leta 2014 pomaga prek Centra Spregovori! in podrobno spremlja prenos Direktive, in Oštro - Center za preiskovalno novinarstvo v jadranski regiji, ki ima bogate mednarodne izkušnje s t.i. pobegi podatkov in je kot prvi medij v Sloveniji uvedel platformo za varno, anonimno in dvosmerno komunikacijo z žvižgači.

Trajanje: približno 4 šolske ure oz. po dogovoru.

Okviren program delavnice:

- Uvod: kdo je žvižgač, zakaj je zaščita žvižgačev pomembna, kako lahko organizacija krepí zaščito žvižgačev.
- Predstavitev obstoječih zakonskih podlag ter ključnih delov Direktive in predstavitev ključnih sprememb, ki jih prinaša direktiva. Predstavitev (osnutka) zakona o zaščiti prijaviteljev.
- Pomen učinkovitih notranjih kanalov za prijavo in tehničnih rešitev za učinkovito komunikacijo z žvižgači.
- Žvižgaštvo v praksi, pasti žvižgaštva.
- Pomen varnega posredovanja informacij in načini za varno posredovanje informacij v praksi (ustrezna komunikacijska sredstva, zaščita podatkov).